

Prøver af det leverede Frø udsaaede i Kontrolmarker sammen med ægte Frø af de opgivne Stammer.

Naar en saadan Foranstaltning kommer i Gang, vil Omsetningen af de gode Stammer af Græs- og Kløverfrø derfor kunne foregaa under mere betryggende Former.

Ligeledes maa man ind paa gennem Dyrkning i en saadan Kontrolmark — ved Samarbejde med Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme — at kontrollere, at de Frø- og Kornvarer, der sælges som »afsvampet«, ogsaa er fri for de Sygdomme, som kan fjernes ved saadan Afsvampning. Naar dette er sket, vil man m. H. t. Ægtheden kunne opnaa ganske den samme Sikkerhed ved Køb af Græs- og Kløverfrø samt Sædekorn, som man nu — takket være den af Hr. *Helweg* skildrede Kontrolvirksomhed — kan faa det for Roefrøets Vedkommende. Som foran nævnt, er Kontrollen med Hensyn til Frøvarernes Renhed og Spireevne for Tiden endnu mere effektiv for Græs- og Kløverfrøets Vedkommende end for Roefrøets.

Til Slut vil jeg takke Det kgl. danske Landhusholdningsselskab for ogsaa at have bragt dette Spørgsmaal paa Bane. Saa vist som det gamle Ord: »Som man saar, saa høster mæn«, staar til troende, er det en Sag af største Vigtighed for vort Landbrugs Trivsel; ikke mindst nu, da Jord- og Arbejdspriserne og alle andre Udgifter stiger i den Grad, som Tilfældet er, kan man ikke gøre nok for, at det Frø, der saas i den danske Jord, er bedst muligt.

Foredragene ledsagedes af følgende

Diskussion.

Grosserer *Stallknecht* ønskede som Formand for Frøhandlerforeningen at bringe Professor *Westermann* en Tak, fordi man atter fra Landhusholdningsselskabets Side havde fundet Anledning til at invitere Frøhandlerne til Møde her i Aften. Dernæst ønskede Taleren at bringe Forsøgsleder *Helweg* en Tak for det instruktive Foredrag og for det intime Samarbejde, som altid finder Sted med Hr. *Helweg*. I øvrigt vilde han kun fremsætte ganske korte Bemærkninger, da Tiden var fremskreden. Til Hr. *Helweg* vilde han bemærke, at man vist ikke maatte overvurdere vort Rodfrugtfrø for stærkt, naar det gjaldt Udlandet. Man ser ofte, at Forskellen i Klima og Jordbundsforhold gør

sig stærkt gældende; man havde bl. a. et Bevis herfor ved Dyrkning af Eckendorfer i Rusland, hvor de tyske Stammer efter Beretning fra et russisk Firma havde vist sig de danske Stammer overlegne.

Overfor Hr. *Dorph-Petersen* vilde Taleren i Anledning af dennes Protest mod Hr. *Gustav Hages* Udtalelse i Foredraget i Landhusholdningsselskabet den 6. Marts 1913, at Frøhandelen var en Tillidssag, udtale, at han absolut maatte give Hr. *Hage* Ret og maatte protestere mod Hr. *Dorph-Petersens* Udtalelse. Efter Talerens Mening blev Frøhandelen mere og mere en Tillidssag, og det, at man lader sine Leveringer undersøge, er ikke et Udslag af Mistillid, men kun en Følge af Forretningens Natur. Praksis har ogsaa vist, at de daarlige Frøhandlere gaar ud, og at kun de gode, hæderlige Firmaer vedbliver at leve. Med Hensyn til den selvvirkende Kontrol burde, efter Talerens Mening, de Firmaer, som var stillede under denne, alle være inden for samme Ramme.

Direktør *Dæhnfeldt*, Odense, ønskede gerne at understrege Grosserer *Stallknechts* Udtalelser angaaende Forsøgsleder *Helweg*. Denne begyndte netop sit Arbejde med Rodfrugstammer paa samme Tid, som Taleren begyndte at forcere Frøavl, og Taleren havde derigennem haft Lejlighed til at bedømme de Værdier, der blev vundne for det danske Landbrug, og den Spore, Hr. *Helwegs* ideelle Krav havde været for Frøhandelen. Vi var jo ikke alle lige glade ved Hr. *Helweg* i Begyndelsen, men han var ufortrøden, og da Resultatet af hans Arbejde begyndte at vise sig, blev han en Faktor, som enhver af de Frøhandlere, som drev Frøhandel, maatte tage med paa Raad. Hver eneste af d'Hrr., som nu giver sig af med Dyrkning af Roefrø, ser med Glæde og Taknemmelighed paa det Arbejde, Hr. *Helweg* har udrettet; det vilde sikkert se ganske anderledes ud, hvis han ikke var gaaet i Spidsen.

Hr. *Dorph-Petersens* Udtalelse om, at det, naar man tog Hensyn til Gennemsnitsavlen, ikke kunde betale sig for Landbruget at dyrke Frø i Kontrakt, naar der ikke sikredes en Minimumspris, kunde Taleren ikke anerkende. At regne med Gennemsnitsavlen var misvisende, med mindre man tog den sidste Fjerdedel bort; man vidste allerede nu, at Frøavl kun vilde kunne blive af Betydning for de dygtige Landmænd, som vilde lægge et virkelig intensivt Arbejde deri; men blev dette gjort, var Frøavl rentabel ogsaa med lave Priser efter de nuværende Kontrakter uden Minimumspris. Taleren havde selv ført nøjagtig Statistik, lige fra han begyndte at drive Frøavl, og denne beviste dette Udsagn, hvad der ogsaa bevistes ved, at Taleren havde Avlere, der i 25 Aar havde dyrket den samme Sort med tilfredsstillende Udbytte. Naar Frøavlerens Pris rettede sig efter Aarets en gros Pris, og han altsaa fik Del i de opadgaaende Konjunkturer, maatte han ogsaa tage Del i de nedadgaaende, ellers blev Risikoen for uforholdsmæssig for Frøhandleren. Roefrøgrossistforeningen har en Del Aar haft en fast Minimumspris, men denne blev ophævet, fordi det viste sig, at der indtraf

Aar, hvor Frøhandlerne maatte sælge Størstedelen af deres Eksport billigere end Avlerprisen.

Direktør *S. Sørensen*, Roskilde, udtalte, at det af Hr. *Helweg* var nævnt, at vi havde ideelle Tilstande paa Roefrøhandelens Omraade, og saavidt Taleren havde forstaaet Hr. *Dorph-Petersens* Udtalelser, var Græsfrøhandelen ogsaa meget betryggende. Som den, der en Tid har været med til at udføre en Del af Kontrollen, troede Taleren dog ikke, at det var heldigt, at det i denne Kreds blev fastslaaet, at vi var naaet til ideelle Tilstande.

Ved det provinsielle Planteavlsmøde forleden var Landbrugets Repræsentanter da heller ikke helt villige til at indrømme dette. Vi maa sikkert gøre Kontrollen langt mere effektiv, hvis den skal blive tilfredsstillende. Direktør *Dorph-Petersen* havde rettet en Anke mod Landmændene, fordi de ikke indsendte Prøver; men Forhandlerne kan støtte Kontrollen meget ved at holde den à jour med, hvilke Partier der gaar ud til Landmændene, saa der kan indkaldes flere Prøver af hvert Parti til Efteranalyse. Naar der oprettes en Kontrol for dansk Frø, som udføres af en Statsinstitution, maa den være saa effektiv, at den enkelte Landmand ikke behøver at undersøge, om den gennemføres paa rette Maade. Er der store Dele af sekundære Varer, som holdes uden for Kontrollen, saa er dette en Glidebane, som Frøhandlerne heller ikke kan være tjente med at komme ind paa. Forholdene kan ikke siges at være ideelle endnu; men forhaabentlig bliver de bedre med Tiden. Taleren troede, at Frøhandlerne selv burde tage Spørgsmaalet om en effektiv Kontrol op.

Forsøgleder *Helweg* udtalte, at han i sit Foredrag havde hævdet, at vi her i Landet havde mere ideelle Tilstande paa Frøhandelens Omraade end noget andet Sted i Europa, ja, man kunde vist godt sige, i den ganske Verden. At Idealet ikke er naaet, er jo givet, men hvad der er naaet, maa vi være tilfredse med. Taleren bragte Grosserer *Stallknecht* og Grosserer *Dæhnfeldt* en Tak for den Anerkendelse, der her var ydet ham for hans Arbejde, og han ønskede gerne at bringe hele Frøhandelen en Tak for den Tillid, der stedse var vist ham. Flere Gange havde det jo ganske vist været nødvendigt at idømme Frøhandlere endog ret store Bøder, men de havde stadig vist Taleren den Tillid, at naar han havde sagt, at de skulde betale, saa havde de ogsaa gjort det. Naar flere Frøhandlere paa deres Prislister bekendtgør, at de for Mangler ved leveret Roefrø betaler den Erstatning, som *Helweg* ansætter Skaden til, saa er det en saa ubegrænset Tillid, der derved vises mig, at det næppe har noget Sidestykke.

Direktør *Dorph-Petersen* udtalte sin Glæde over, at Formanden for Dansk Frøhandlerforening, Grosserer *Stallknecht*, ønskede Rammerne for den selvvirkende Kontrol gjort saavidt mulig ens for alle, vel saaledes at forstaa, at alle skulde garantere for alt det Frø, de sælger til Landmænd og Detailhandlere. Det, der fra Landbrugets Side væsentlig ankes over, er, at nogle Firmaer garanterer for alt

andre kun for en Del; det vilde være ønskeligt, om vi her kunde komme ind under helt ensartede Rammer. Naar dette ikke er sket før, er det, fordi man i første Linie har villet kontrollere, at de garanterede Tal var rigtige, medens man har ment, at Landmændene selv har maatte paase, at der var Garanti for Renhed, Spireevne m. m. af det Frø, de købte, og at disse Garantital var høje nok. Efter de nu stedfundne Drøftelser af dette Spørgsmaal vil der imidlertid sikkert komme Forhandlinger i Gang derom med de Forretninger, der ønsker at faa deres Leveringer kontrollerede i Fremtiden.

Taleren troede, at Grosserer *Stallknecht* og han i Princippet var enige med Hensyn til Tilliden i Frøhandelen; det er klart, at man kan have mere eller mindre Tillid til sine Forbindelser; men den Tillid, man har, maa være grundlagt paa Kontrol under en eller anden Form. For Landmændenes Vedkommende maa Kontrol være Efteranalyse af det købte Frø. Grossisthandelen var Taleren ikke tilstrækkelig inde i til at udtale sig om; men han var enig med Grosserer *Stallknecht* i, at denne Handel i mange Tilfælde var en Tillidssag, grundet paa nøje Kendskab til Forbindelserne.

Med Hensyn til Kontrakterne forstod Taleren godt de Vanskeligheder, der her kunde være; men han syntes, at Risikoen væsentlig maatte hvile paa Frøhandlerne, der burde kende Frømarkedet bedst.

Naar Direktør *Sørensen* udtalte, at Forholdene ikke er ideelle, saa vilde Taleren dertil bemærke, at dette havde han heller ikke sagt — han havde snarere ret skarpt fremhævet Manglerne — og kun ligesom *Helweg* fremhævet, at Forholdene her er bedre end i noget andet Land.

Professor *T. Westermann* mindede om de Foranstaltninger, der fra Statens og Landhusholdningsselskabets Side var truffet til Fremme for vor Frøhandel med Udlandet, og som foreløbig havde medført, at der var ansat en Landbrugskonsulent i Rusland, samt at der ved et større Antal udenlandske Forsøgsstationer var paabegyndt sammenlignende Dyrkningsforsøg med danske og fremmede Kulturformer af Landbrugsplanter.

Taleren bragte sluttelig paa Landhusholdningsselskabets Vegne de to Foredragsholdere en Tak for de Oplysninger, de her var fremkomne med; alle, der her var til Stede, vidste jo, med hvilken Energi og Dygtighed de to Herrer arbejder hver paa sit Speciale.